УДК 657.1

Т.С. ЦИБОК, НТУ «ХПі», Харків, Україна
Л.С. СТРИГУЛЬ, канд. екон. наук, доц., НТУ «ХПІ», Харків, Україна

Роль організації бухгалтерського обліку в удосконаленні системи прийняття управлінських рішень

Ринкова економіка характеризується значними коливаннями динаміки показників діяльності підприємств. Тому постійний аналіз фінансового стану та вчасне прийняття необхідних управлінських рішень стає запорукою роботи та розвитку підприємства. Одним з факторів в системі прийняття рішень, є вірно спланована організація бухгалтерського обліку, яка значно полегшує формування, використання та передачу інформації внутрішнім та зовнішнім користувачам, тому пошук шляхів поліпшення організації обліку є темою актуальною і доцільною для розгляду.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показав, що значний внесок у розробку теорії, методики і організації обліку внесли такі вітчизняні науковці, як М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, М.Я. Дем'яненко, В.М. Жук, Г. Г. Кірейцев, М.М. Коцупатрий, Л.К. Сук, М.Г. Чумаченько, В.Г. Швець та інші. Але деякі аспекти залишилсь недостаньо розкритими, зокрема визначення саме ролі організації обліку для удосконалення управлінської діяльності підприємства.

Перед керівним складом сучасних підприємств різних форм і видів діяльності постає питання необхідності та доцільності здійснення аналізу діяльності підприємства. Над цим питанням варто замислитись кожному керівнику (власнику) і відповісти на нього позитивно, адже у аналізі зацікавлені перш за все, саме власники компанії, а також акціонери, інвестори, контрагенти та банки – кредитори. І задля розуміння, що саме необхідно підприємству, беручи до уваги особливості галузі, вид діяльності, врахування часових аспектів необхідно проводити певні дослідження. Так, наприклад, ретроспективний аналіз показує, як працювало підприємство протягом минулих періодів, поточний – як працює зараз, а перспективний − направлений на прогнозування майбутнього рівня діяльності. Всі ці види є важливими, але трудомісткими та важкими, особливо аналіз майбутньої ситуації, одним з видів якого є прогнозування банкрутства, адже існує безліч факторів, які складно передбачити. Більшою мірою вони пов'язані з розвитком галузі, станом економіки в країні та в світі, політичною ситуацією, тощо.

Якщо умовно, не брати до уваги зовнішні фактори, що стають на перешкоді діяльності, адже підприємство не може зарадити їх впливу, то слід зосередитись на внутрішніх. Одним з таких факторів є організація обліку. Це пояснюється тим, що найпоширеніші методи аналізу діяльності, прогнозування банкрутства засновані на показниках фінансової звітності. А правильність цих показників безпосередньо залежить від вірно та грамотно побудованої системи організації обліку, тобто від налагодженої роботи бухгалтерії та вчасного відображення всіх господарських операцій. Основні напрямки удосконалення організації обліку, які можуть

призвести до поліпшення обліку на підприємстві і як наслідок забезпечити прийняття якісних управлінських рішень, є наступні:

1) Наявність графіка документообігу значно полегшує роботу бухгалтерії та процесів документообігу, та дозволяє прискорити проходження кожного первинного документу від оформлення та перевірки до обробки; сприяє рівномірному розподілу облікових процесів протягом всього робочого часу; підвищує продуктивність праці робітників бухгалтерії; сприяє посиленню контрольних функцій бухгалтерського обліку; сприяє підвищенню рівня механізації і автоматизації облікових робіт; підвищує ефективність всієї облікової роботи організації.

2) Удосконалення методів проведення інвентаризації. Згідно з інструкцією [1], інвентаризація може проводитись перед складанням річної бухгалтерської звітності, при зміні матеріально відповідальних осіб (на день прийому-передачі справ), при встановленні фактів крадіжок або зловживань, псування цінностей (на день встановлення таких фактів), тощо. Але, необхідно постійно регулювати наявність оборотних та необоротних засобів на підприємстві. Якщо інвентаризація проводиться рідко, то збільшується вірогідність появи нестач, браку, пересортиці, тощо. У розвинутих країнах багато років застосовується методика проведення перманентних інвентаризацій, для чого використовують метод випадкової вибірки. Для здійснення контролю вибираються певні деталі і звіряється їх фактична наявність на складі із залишками запасів за документами. У випадках коли в результаті вибірки виявляються помилки, що перевищують п’ять відсотків, перевірці піддаються всі фактично наявні матеріальні цінності. Помилки, що становлять менш як п’ять відсотків, вважають нормальними [2].

3) Для підвищення рівня автоматизації облікових процесів необхідно застосовувати програмне забезпечення, наприклад, такого програмного забезпечення, як 1С:Бухгалтерія, Medoc. Їх впровадження дозволить здійснювати всі операції швидше та якісніше. Хоча є і деякі недоліки в автоматизації обліку. Це існування вірогідності втрати даних в результаті пошкодження комп’ютерів і носіїв інформації, та необхідність сплати коштів за ліцензовані програми, що для малих підприємств часто не є можливим.

Отже, хоча існує багато підприємств різних форм власності, та майже не має жодного, на якому б не було недоліків в організації бухгалтерського обліку, які впливають на якість та швидкість роботи як бухгалтерії, так і підприємства в цілому. Тому необхідно на це звертати увагу та застосовувати можливі заходи для покращення ситуації.

Список літератури:

1. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків № 69 від 11.08.94.

2. *Шилова Т.С., Князюк І.О., Козир А.І.* Проблеми організації та методики проведення інвентаризації на підприємстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://intkonf.org